

BINA ŠTAMPE ŽMAVC

Maj 1999

Pomlad nevidnih bomb, ki strah kotijo.
Svinčen večer teži perut galebu. –
Veliki voz, kot bi izpregel vprego,
da ne zgrmi z neba na domačijo.

Preplašen svit pokriva se s temo.
S perutjo v zraku skrite ptice spijo,
ko kriki pavov in otrok drobijo
razklane zvezdne iveri v oko.

Med vrbjem pa na vrtu vigred baja
in noče stran in nejeverno vztraja
cvetočih nartov med soldatki maja.

Dehti, kakor pozabljena sodruga –
jasminov vonj z grenkobo se razkraja
in združena Evropa je – kot truga.

V brezdušen molk obližnjeno nebo –
še veter je privilegel zračno krilo! –
Raztreščen na pradih z neznansko silo
nič več ne piha vrbam na uho.

Nad polnoč gre pomlad nevidne rane,
in luna, kot bi ji napravil silo,
bledi, ko vanjo se zadira šilo
oblaka; zvezde skoraj so pregnane.

Ne vonja po besedi – noč ostane
brezglasna, ne odmakne z ustnic prsta,
potuhnjena v kraljevski stih osame.

Ta molk ni zlat, kot volk nalega name.
(Plodim besedo z divjo silo brsta. –
Tihota – s suhim tleskom – kakor krsta.)

* * *

Poloni

Ta maj skeli, ko sladek vonj nabira
bohotna koprčina trav in makov –
kot bi skalpel iz skrilnatih korakov
razklanjal blage travnike večera.

Nedokončani sen pred svit zamira
fontana kaplje v ivje stare smrti
in pobrneva molk ... na tanki črti
le dno tišine s sabo meditira.

Kopniš in te na vzglavniku večera
odnaša stran v megličasti membrani,
tja, onkraj nas, še na brezsmrtni strani.

Je kje kak Bog, ki angelu ubrani
v predsmrtju majskega, ko že boža lice,
da ti nadene bele perutnice ...

Moj dom je čist, a čelo polno saj –
kot dimnik, ko predolgo v noč so bdeli
in ob kaminu v dim in ogenj kleli
besede tja do Teb in še nazaj.

In z brezo med poleni pregoreli
razžaljenost do bridke britve noža –
od prasketanja sanj zveneča koža,
nikoli več do kraja ne zaceli.

Ko Beli volk v kraljevo domovanje
skrivaj za hip odloži volčjo kožo,
v kaminu skupaj z njo zgorijo sanje.

In deklica, ki ji je divjo rožo
nekoč prinesel čuden volčji svat,
gre sama v hosto divjih rož iskat.

* * *

Odsanjala sem jo nocoj v daljavo –
ne takšno, klavstrofobično veliko,
doma, pretesno uokvirjen v sliko –
star blizu, razprostranjen na širjavo ...

Ki ne tesni na oknih z vsepogledom,
kot stumpan nos pritisnjenim ob šipo,
in z mikroskopsko slo odre obliko
zaslinju sanj in vekam zvezdogledov.

Daljavo torej, ki se v dalje viha,
ne lega kot udav okrog vratu,
in brez oznake soda ali liha

je daljni tam in tu in včasih tiha
zrahlja mi vzglavnik, ko se denem spat –
daljava pač ... še neuzrtih nad ...

Stopljena med turisti v zlati Pragi.
Od Plečnika na plečih neizrečna
teži in me boli lepota večna,
ko lutka okostnjačka tre na špagi.

Po ulicah in stojnicah pedali,
kot pravkar bi sesul se, stolp jezikov –
od zvočnih madežev in od dotikov
historije bolijo me sandali ...

Vitraž kakor prelita kri Husitov
purpurno barva katedralni prag,
nemirno senco mečejo na tlak

med gotiko poskriti večni vragi
in mestna ura prvi mrak odbije
golobom in turistom v zlati Pragi.

* * *

Če sem čarovnica, potlej sem bela –
ne črna, v kri zamaknjena vampirka,
pod blazno luno Drakuli oštirka,
in ne Menada z Bakhom obnorela.

Ko ležem ti v objem, ne zgrizem ustnic,
ne skrivam pod blazinami skalpela;
če srajco bi s poljubom ti razpela,
srca ti ne požrem v omaki brusnic!

Maline so mi slajše od krvi
in ljubša od noči oranža dneva.
Bežim pred vekom mimobežnosti

iz karte stare krutosti in gneva,
ko me loviš z ostmi pasti in iger
kot srno v snegu, večni lovec tiger ...

Po medu in kamilicah sem v snu
prosojne kože, razpuščenih las,
sanjavih bokov tekla čez Parnas
in vigred je za mano valovila.

Zastori brez neukročena svila,
ko pesnik mlad me je prijel čez pas,
Preciozi poljubil mi obraz,
še preden sem lahko ga zavrnila.

Če v sanjah bi naprej mi tekel čas,
bi stala tam, se spremenila v pesem,
med bele breze mi nasnula zima

za posteljo nakit srebrnih jas –
še ko brez pesnika bi legla vanjo,
bila bi muza, ki bi ga ljubila ...

* * *

Razstavila sem svoje stare sanje
v vitrini za spreminjastim vitražem
in zdaj oprezam, skrita za opažem,
čeprav nihče še ni povprašal zanje.

Očitno jih razstavljam pač le zase –
figurice iz krhke steklovine,
posestnica relikvij in tišine
si tabernakljam lepe zlate čase:

božične urice iz antikvara
in sliko princa (še ko spi, me vara),
ki konja je prodal pred prvo ježo,

in pesnika, ki me je v vigred svežo
kot Beatrice rimal v popku stiha,
a zdaj, ko le pozdravi, se zadiha ...

Potpuri posušenih rož iz trave,
ki pasla je pomladi mlade konje,
še hrani v žilah predvečerne vonje
obrobja čričkov, vetrnost daljave ...

in padajo mu s cvetnih vej širjave
poletnega neba in žar kresnic
in bliski lastovičjih perutnic,
ko legajo jesenske tihotnjave ...,

ko zlih vetrov, predzimske hladnih lic
ledene rože strejo žilam barve,
zamrznejo med ivje cvetni dah ...

na pol odprte popke pada sneg ...,
kot ta sonet, in nas prekrije mah,
med troši časa tih sonetni prah ...

